

[Veistrup.]

Jeg beklager selvfølgelig, at Oppositionen i den Grad har stillet sig uden for denne Forhandling og ikke vil være med til at gennemføre det foreliggende Forslag. Det er jo nemlig faktisk det, der sker, og som jeg sagde før, gav det ærede Medlem klart Udtryk for det, naar han sagde, at vi havde en lang Vej at gaa, før vi naaede til Enighed. Det er rigtigt, at der er gaaet ikke mindre end et Par Samlinger, hvor denne Forhandling har været forsøgt, og derfor tror jeg heller ikke meget paa, at det vil lade sig gøre. Men der er jo et gammelt Ord, der siger: Den, som tror, haster ikke — og jeg tror for min Del, at det ved fortsat politisk Arbejde skal lykkes os at faa Befolkningen til at forstaa, at den Ordning, vi tilstræber, er den, der passer Landet bedst.

Der er den Ejendommelighed ved den af Folketingsudvalget afgivne Betænkning, at hverken Venstre eller de Konservative har været i Stand til at forme deres Tanker i positive Ændringsforslag til det foreliggende Lovforslag. Alle erkender, at Ordningen af 1922 ikke kan opretholdes, men naar dette er Tilfældet, begriber jeg ikke, at man ikke kan forme Forslag, som man vil præsentere for Befolkningen, og sige: Vær saa god, her er Forslag, dette er Venstres, dette er de Konservatives. Den Betænkning, der forelaa fra Venstre, var efter min Mening en meget mat Betænkning. Jeg kan maaske sige om de Konservatives, at den var der mere med Kraft i, men i alt Fald var der heller ikke her stillet noget Ændringsforslag, men kun givet en Skitse til, hvordan man kunde tænke sig Forsvaret ordnet. Og det var ikke saa ganske lidt, man fra konservativ Side havde paa Spiseseddelen, om jeg saa maa sige. Man skulde have et Øforsvar, man skulde have et Grænseforsvar, og man skulde have en Forøgelse af vore Luftstridskræfter, et Markforsvar. Jeg er ikke saa teknisk kyndig, at jeg ved, hvad der ligger i dette, men jeg forstaa i alt Fald, at det ikke er saa ganske lidt.

Jeg maa, som sagt, beklage, at dette Forslag ikke kan finde Naade for Oppositionens Øjne, men det maa vi jo se at bære. Saa gør vi, som jeg sagde før, det Arbejde, der er fornødent, og saa kommer den Dag, da vi gennemfører de Tanker, som har fundet Udtryk i dette Forslag.

Maa jeg om det sidste Forslag, om Mandskabets Tilvejebringelse, blot sige to Ord. Naar man nu særlig fra Venstres Side anker saa stærkt imod det, man kalder Frivillighed, vil jeg gerne gøre opmærksom

paa, at dette var ingenlunde Tilfældet i Militærkommissionen. Under dens Forhandling blev der udtrykt megen Sympati for Frivilligheden. Jeg kan nævne en Udtalelse af Venstres Ordfører i Kommissionen, afdøde Kaptajn Maegaard. Han sagde følgende:

„Det er ganske naturligt, at den Tanke virker tiltalende, thi alle er klar over, at de, der melder sig frivilligt, normalt er de bedste Soldater.“

Men der var saa meget, der bandt. Traditionen bandt. Ja, det var jo saadan, at den almindelige tvungne Værnepligt havde man levet under i en lang Række Aar, og den var fremkommet i sin Tid som et Led i Bondens Frigørelse, skønt det selvfølgelig ikke først og fremmest var det, der den Gang var afgørende for Magthaverne. Det afgørende for Magthaverne var, at man ønskede en stor Hær; men det kunde kun naas gennem Indførelse af almindelig Værnepligt, og saa var man nødt til at indføre Tvang. Der skete det ejendommelige i den grundlovgivende Rigsforsamling, at den eneste, der stemte imod den almindelige Værnepligt, var den gamle Frihedskæmpe Grundtvig. Medens det tidligere var Herremanden, der udøvede Tvang overfor Bondens Søn, blev det nu Staten, som indførte et Tvangssystem med Hensyn til Værnepligten. Men medens Værnepligten tidligere var almindelig i Kraft af den store Hær, er vi i Øjeblikket meget langt borte fra det almindelige. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet gjorde opmærksom paa, at medens Forpligtelsen tidligere var almindelig, er det nu kun en Trediedel af den danske mandlige Ungdom, der skal være Soldater. Det vil med andre Ord sige, at vi for lang Tid siden har givet Slip paa den almindelige Værnepligt og kun har beholdt den tvungne tilbage. Jeg ser ingen som helst Mening i at opretholde en saadan Ordning, thi det er en Ordning, hvis Forudsætninger er bristet for lang, lang Tid siden. Det er efter min Mening en urimelig Ordning allerede nu, og langt mere urimelig bliver den, i det Øjeblik man gaar til den Indskrænkning, vi ønsker. Vi ønsker Frivilligheden indført, og vi ønsker det først ud fra et jævnt menneskeligt Synspunkt, ud fra denne Betragtning: lad de Folk, som har Lyst til at blive Soldat, faa Lov til at blive det, og saa faar de ligesom alle andre Mennesker en Løn for deres Arbejde, det Arbejde, de udfører i Statens Tjeneste. Man har fra enkelte Sider været ængstelig for, at man derigenem skulde faa et ensidigt præget Korps.